

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

02 грудня 2019 року № 189/1

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

(підвищення кваліфікації)

Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація: Вчителі предмету «Захист Вітчизни»

Напрямок: розвиток професійних компетентностей

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри природничо-математичної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 09 від 15 жовтня 2019 р.).

Освітню програму затверджено Вченою радою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 06 від 17 листопада 2019 р.) та введено в дію наказом ректора № 189/1 від 02 грудня 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму розроблено проєктною групою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, а також рекомендаційного листа МОН України від 28.04.2017 № 1/9-239.

Програма укладена на базі другого рівня вищої освіти (спеціаліст/магістр) та відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Петришин П.В. – старший викладач кафедри природничо-математичної освіти;
2. Профорук М.Ю. – методист кабінету мистецтва та фізичної культури;
3. Харченко Наталія Борисівна – к.пед.н., доцент кафедри природничо-математичної освіти.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальні положення

Освітня програма для підвищення кваліфікації вчителів предмету «Захист Вітчизни» розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, стратегії реформування освіти, із врахуванням концепції Нової української школи.

Актуальність програми полягає у необхідності підготовки вчителя предмету «Захист Вітчизни» до реалізації освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, формами, методами професійної діяльності на засадах інноваційних освітніх підходів з урахуванням потреб педагогів, держави та глобалізованого світу.

У Концепції Нової української школи визначені пріоритетні завдання сучасної освіти: комплексне формування динамічної комбінації системи знань, способів мислення, цінностей, громадянських переконань шляхом реалізації компетентнісного підходу. Посилюється орієнтація навчання на результат у формі ключових освітніх і життєвих компетентностей учнів, розвинутих на основі мобільної сукупності знань, поглядів, ціннісних орієнтирів, успішної самореалізації в професії і житті. Важливим завданням є формування особистості, патріота, інноватора, здатного конкурувати на ринку праці, розвивати економіку, навчатися впродовж життя.

Серед основних напрямів підвищення кваліфікації вчителів в цілому визначено розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій); формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь; основи андрагогіки; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі з військової підготовки, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку.

Переосмислення соціальної і професійної місії вчителя актуалізує необхідність підготовки фахівців, адаптованих до сучасних соціокультурних умов, здатних творчо працювати, приймаючи креативні рішення в нестандартних педагогічних ситуаціях, уникаючи стереотипізації і шаблонів, засвоювати нові професійні ролі і функції, забезпечувати поступальний розвиток країни, реалізовувати освітні проекти національного масштабу, бути готовими до конкуренції на європейському і світовому ринку освітніх послуг тощо.

1.2. Цільова аудиторія

Учителі предмету «Захист Вітчизни» закладів освіти різних типів і форм власності.

1.3. Мета програми

Метою освітньої програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів біології й екології щодо реалізації

завдань державних стандартів освіти відповідно до запитів громадянського суспільства, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Виконання вчителями предмету «Захист Вітчизни» вимог освітньої програми підвищення кваліфікації забезпечить наступні результати навчання:

знання та розуміння сучасних тенденцій розвитку освіти;

здатність до планування, моделювання та організації освітнього процесу, створення сучасного освітнього середовища;

готовність до впровадження сучасних освітніх технологій, методик, інтерактивних форм навчання спрямованих на формування компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти;

здатність до проектування власного професійного розвитку з метою надання якісних освітніх послуг, ефективного виконання посадово-функціональних обов'язків.

1.4. Профілі базових компетентностей вчителя предмету «Захист Вітчизни»

Профілі базових компетентностей педагогічних працівників містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування загальної середньої освіти:

професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з методики навчання, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів сучасної школи;

соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти, досягаючи компромісів;

загальнокультурна компетентність – здатність розуміти сучасну культуру, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя толерантного ставлення та поваги до розмаїття культурної ідентичності інших;

психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню учнів;

інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного інформаційного суспільства;

предметна (фахова) компетентність – знання навчального предмету, фахової методики, інноваційних технологій навчання.

Знання і розуміння	сучасних тенденцій розвитку освіти взагалі, загальної середньої зокрема; соціально-правових основ, законодавчих актів у галузі загальної середньої освіти; основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми освіти; способів реалізації інтеграційного підходу в навчанні школярів.
Розвинені вміння	організувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах; конструювати та реалізовувати сучасні програми навчання із використанням різноманітних методів, форм і технологій; діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення учня як особистості; керувати проектною учбовою діяльністю школярів; проектувати власну програму професійно-особистісного зростання.
Диспозиції (цінності, ставлення)	дитиноцентризм, цінність особистості учня; готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; відданість ідеї активної участі усіх учнів в освітньому процесі; рефлексія власної професійної практики.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Зміст та обсяг освітньої програми

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності вчителя в умовах реформування освіти, а також перспективи впровадження Нової української школи і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг.

2.2. Форма та структура освітньої програми

Освітня програма передбачає очну форму навчання.

Очна форма навчання організовується шляхом проведення:

інтерактивних лекцій;

тематичних дискусій;

практичних занять (семінарів, практикумів, тренінгів, майстер-класів тощо);

контрольних заходів (організаційно-настановне заняття, конференція з обміну досвідом).

Обсяг освітньої програми складає 30 годин (1 кредит ЄКТС).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

**підвищення кваліфікації вчителів предмету «Захист Вітчизни»
за напрямом «Розвиток професійних компетентностей»
за очною формою навчання (30 аудиторних годин)**

Назви модулів і тем	Форма навчання			Усього
	Лекція, дискусія	Практичне заняття	Контроль	
Модуль 1. Професійний розвиток педагога				
Тема 1. Підвищення професійного рівня та педагогічної майстерності педагогічних працівників	2			2
Тема 2. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладів освіти	2			2

Тема 3. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	2			2
Усього годин за модулем	6			6
Модуль 2. Методика й організація освітнього процесу				
Тема 1. Вивчення основ цивільного захисту населення на уроках предмету «Захист Вітчизни»	2			2
Тема 2. Основи домедичної допомоги як реалізація наскрізної змістової лінії «Здоров'я і безпека»	2			2
Тема 3. Вивчення та застосування загальновійськових статутів Збройних Сил України на заняттях предмету «Захист Вітчизни»		2		2
Тема 4. Вивчення нормативно-правової бази з військових питань на уроках предмету «Захист Вітчизни»		2		2
Тема 5. Організація проведення занять з прикладної фізичної підготовки юнаків		2		2
Тема 6. Тестування як засіб контролю рівня знань учнів на уроках предмету «Захист Вітчизни»	2			2
Усього годин за модулем	6	6		12
Модуль 3. Технологічна карта сучасного уроку				
Тема 1. Актуальні та загальні проблеми викладання предмету «Захист Вітчизни»	2			2
Тема 2. Психолого-педагогічний аналіз уроку з предмета «Захист Вітчизни»	2			2
Тема 3. Інструменти інфомедійної грамотності на уроках предмету «Захист Вітчизни»	4			4
Усього годин за модулем	8			2
Модуль 4. Діагностичний				
Організаційно-настановне заняття			2	2

Конференція з обміну досвідом			2	2
Усього годин за модулем			4	4
Разом	20	6	4	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Професійний розвиток педагога

Тема 1. Підвищення професійного рівня та педагогічної майстерності педагогічних працівників

Професійна підготовка педагогічних працівників у контексті реформи освіти: сучасні виклики та вимоги. Пріоритетні напрями науково-методичної підтримки в умовах неперервної освіти: розвиток фахових (предметно орієнтованих/базових) компетентностей педагогів; створення інструментального методичного середовища для реалізації системного підходу до провадження освітньої діяльності; налагодження динамічної функціональної взаємодії методичних служб різних рівнів з іншими організаціями.

Особливості професійної діяльності у галузі загальної середньої освіти. Професійні стандарти. Підвищення кваліфікації у системі професійної підготовки педагогічних кадрів. Змістове поле науково-методичної роботи з педагогічними працівниками. Інноваційні форми науково-методичного супроводу. Моделювання роботи школи технологічної майстерності. Авторські творчі продукти (проекти, навчально-, науково-методичні розробки та ін.).

Підготовка та проведення атестації педагогічних працівників: нормативний та науково-методичний аспекти. Сертифікація педагогічних працівників, умови та порядок її проведення. Інструменти сертифікації: незалежне тестування фахових знань та умінь, самооцінювання власної педагогічної майстерності (е-портфоліо), вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації. Значення атестації та сертифікації для професійного розвитку педагогічних працівників.

Тема 2. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладів освіти

Практична реалізація принципу дитиноцентризму. Становлення педагогіки партнерства. Форми і прийоми налагодження співпраці зі здобувачами освіти на уроці.

Форми та методи залучення батьків до партнерської взаємодії. Інструменти та канали інформування батьків, отримання зворотного зв'язку, створення комфортних умов спілкування.

Взаємодія педагогічних працівників: супервізія та фасилітація процесу обміну досвідом. Вирішення спільних завдань та проблем професійної діяльності педагогічних працівників. Організаційні заходи для налагодження командної роботи у закладі освіти.

Тема 3. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності. Законодавче поле академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання). Особливості дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти; види академічної відповідальності педагогічних працівників та здобувачів освіти; права осіб, стосовно яких порушено питання про недотримання ними принципів академічної доброчесності. Кодекс академічної доброчесності школи. Організаційна структура системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, що передбачає дотримання академічної доброчесності працівниками закладів освіти та здобувачами освіти.

Модуль 2. Методика й організація освітнього процесу

Тема 1. Особливості вивчення основ цивільного захисту

Орієнтовний тематичний план розділу «Основи цивільного захисту». Нормативно-правова база цивільного захисту. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, воєнного, суспільного, соціально-політичного характеру. Зміст навчального матеріалу та очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів у ході вивчення тем розділу «Основи цивільного захисту». Компетентнісні задачі з основ цивільного захисту.

Моделювання фрагменту навчального заняття з обраної тематики та його аналіз. Визначення особливостей вивчення тематики про цивільний захист у шкільному курсі предмета «Захист Вітчизни»

Тема 2. Основи домедичної допомоги

Законодавство України в галузі охорони здоров'я, екстреної медицини та домедичної допомоги, аналіз основних документів. Методичні рекомендації щодо правил безпечної поведінки учнів, дітей, педагогічних працівників, надання домедичної допомоги в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

Протокол BLS. Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги. Домедична допомога у критичних для здоров'я людини ситуаціях. Ефективність реанімаційних заходів.

Огляд навчальних програм щодо особливостей вивчення домедичної допомоги у різних їх розділах.

Тема 3. Вивчення та застосування загальновійськових статутів Збройних Сил України на заняттях «Захисту Вітчизни»

Загальновійськові статuti Збройних Сил України (статут внутрішньої служби Збройних Сил України, Дисциплінарний статут Збройних Сил України; статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України; стройовий статут Збройних Сил України).

Вимоги Статуту внутрішньої служби Збройних сил України. Порядок несення внутрішньої служби.

Статут гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України, основні положення.

Тема 4. Вивчення нормативно-правової бази з військових питань на уроках «Захисту Вітчизни»

Законодавство України про військову службу. Особливості проходження строкової служби, служби за контрактом та альтернативної невійськової служби. Розміщення військовослужбовців. Приміщення роти. Кімната для зберігання зброї. Склад добового наряду. Обов'язки днювального роти. Дії днювального вільної зміни. Дії днювального при прибутті в роту прямих начальників, офіцерів та прапорщиків роти, в випадку пожежі, оголошення тривоги або нестатутних стосунків між військовослужбовцями роти.

Завдання вартової служби. Обладнання поста. Обов'язки чатового під час прийому поста та в інших ситуаціях. Порядок заряджання та розряджання зброї. Положення зброї на посту. Способи охорони поста. Дії чатового у випадку нападу на пост і порядок застосування зброї.

Тема 5. Організація проведення занять з прикладної фізичної підготовки юнаків

Загальні завдання прикладної фізичної підготовки. Мета прикладної фізичної підготовки. Комплекси вільних вправ № 1, 2.

Вправи на перекладині. Вправи на брусах. Вправи зі стрибків. Методика і організація проведення занять із самозахисту. Подолання смуги перешкод. Військово-спортивне свято.

Тема 6. Тестування як засіб контролю рівня знань учнів на уроках предмету «Захист Вітчизни»

Взаємодія та ефективне використання тестування у професійній діяльності вчителя предмету «Захист Вітчизни». Контроль та оцінювання, їх типи та особливості проведення на уроках захисту Вітчизни.

Етапи конструювання педагогічних тестів. Категорії навчальних цілей в когнітивній сфері. Визначення мети тестування. Добір змісту навчального матеріалу. Правила конструювання тестових завдань. Форми (формати) тестових завдань. Проектування матриці тесту. Конструювання тесту відповідно до рівнів пізнавальної діяльності. Проведення тестування. Оцінювання та аналіз результатів. Загальні підходи до розроблення тестових завдань з захисту Вітчизни. Правила написання умови. Правила написання варіантів відповідей. Використання гаджетів для проведення тестування на уроках предмету «Захист Вітчизни».

Модуль 3.

Технологічна карта сучасного уроку

Тема 1. Методика оцінювання, тематичний облік навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання.

Основні вимоги та сутність тематичного планування. Формулювання тем залежно від пріоритетності навчального матеріалу. Оцінювання досягнень учнів в оволодінні практичними навичками зі стрійової, вогневої, тактичної підготовки. Оцінювання досягнень учнів в оволодінні теоретико-методичними знаннями, руховими діями, у підвищенні фізичної підготовленості. Методи проведення тематичного оцінювання. Семестрове оцінювання. Оцінювання результатів виконання комплексного тесту. Контроль за виконанням та оцінювання домашніх завдань.

Тема 2. Моделювання сучасного уроку з предмету «Захист Вітчизни»

Підвищення мотивації до навчання засобами впровадження нових педагогічних технологій. Основні критерії ефективності сучасного уроку з предмету «Захист Вітчизни». Методика побудови уроку: конструктор А. Гіна. Технології конструювання інтерактивних та тренінгових уроків.

Конструювання уроку (фрагменту уроку) з предмету «Захист Вітчизни» із застосуванням різних технологій та методів навчання. Підбір педагогічно доцільних методичних прийомів освітньої діяльності. Використання додатку Google Classroom для моделювання сучасного уроку з предмету «Захист Вітчизни».

Тема 3. Інструменти інфомедійної грамотності на уроках предмету «Захист Вітчизни».

8 компетентностей учителя предмету «Захист Вітчизни» із медіаграмотності. Принципи навчання інфомедійної грамотності. Методи навчання предмету «Захист Вітчизни» на основі загальнодидактичних підходів. Доцільність та особливості інтеграції прийомів інфомедійної грамотності на уроках захисту Вітчизни.

Освітні завдання навчально-пізнавальної діяльності учнів та шляхи їх виконання. Пошук та обробка інформації. Використання соціальних медіа як чинника створення власного контенту. Орієнтація вчителя предмету «Захист Вітчизни» в медіасередовищі, факти, судження, фейки. Взаємодія та ефективне використання медіа у професійній діяльності вчителя предмету «Захист Вітчизни».

Модуль 4. Діагностичний

Організаційно-настановне заняття

Реєстрація слухачів. Організація та проведення вступного інструктажу з охорони праці. Ознайомлення з організацією, змістом та умовами проведення курсів. Надання рекомендацій щодо вибору теми конференції з обміну досвідом.

Конференція з обміну досвідом

Організація обговорення педагогічних інновацій, елементів нових технологій навчання, що сприяють розвитку професійної компетентності вчителя предмету «Захист Вітчизни».

Рефлексія освітньої програми підвищення кваліфікації вчителів предмету «Захист Вітчизни».